

לקוטי תורה • פרשת תזריע • מאמר 3

שוש תשיש ותגל העקרה בקבוץ בניה לתוכה בשמחה

”תרנין העקרה”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/tazria/3](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/tazria/3)

1 שוש תשיש ותגל העקרה בקבוץ בניה לתוכה בשמחה. הנה במלת תשיש יש ב' פירושים. הא' לשון פועל עומד וקאי על העקרה ותשיש לשון נקבה שהעקרה תשיש בעצמה ותגל בקבוץ בניה.

"שוש תשיש ותגל העקרה בקיבוץ בניה לתוכה בשמחה". למילה "תשיש" יש שתי משמעויות. הראשונה: זהו פועל עומד, והוא מוסב על העקרה; "תשיש" הוא בלשון נקבה, כלומר העקרה תשמח בעצמה ותגל בקיבוץ בניה.

והב' לשון פועל יוצא וקאי על הקב"ה שאומר להקב"ה לנוכח אתה תשיש את העקרה וממילא היא תגל (כי נכח לזכר היא שוה עם לשון נקבה נסתרת כידוע).

השנייה: זהו פועל יוצא, והוא מוסב על הקדוש ברוך הוא. אומרים לקדוש ברוך הוא בלשון נוכח: "אתה תשיש את העקרה", וממילא היא תגל. (כידוע, צורת הנוכח לזכר זהה לצורת הנסתרת לנקבה.)

ולהבין זה יש להקדים תחלה ביאור ענין ותגל העקרה בקיבוץ בניה שאם היא עקרה שלא ילדה מאין לה בנים שיקבצו לתוכה.

כדי להבין זאת יש להקדים תחילה הסבר לענין "ותגל העקרה בקיבוץ בניה": אם היא עקרה ולא ילדה, מניין יש לה בנים שיתקבצו לתוכה?

והענין כי הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] ע"פ אשה כי תזריע וילדה זכר אשה מזרעת תחלה יולדת זכר איש מזריע תחלה יולדת נקבה.

והענין הוא, כפי שאמרו חז"ל על הפסוק "אשה כי תזריע וילדה זכר": "אשה מזרעת תחילה — יולדת זכר; איש מזריע תחילה — יולדת נקבה".

2 ולהבין זה בעבודת ה'. הנה נודע שכנ"י [שכנסת ישראל] נק' בשם אשה והקב"ה נק' בשם איש וכמ"ש ביום ההוא תקראי אישי כו',

כדי להבין זאת בעבודת ה': ידוע שעם ישראל נקרא "אשה", והקדוש ברוך הוא נקרא "איש", כמו שכתוב: "ביום ההוא תקראי אישי" וכו'.

והנה כמו שבאיש ואשה עד"מ אשה מזרעת תחלה יולדת זכר, כך הנה בכנ"י [בכנסת ישראל] עם הקב"ה כשהאשה היא כנ"י [כנסת ישראל] מזרעת תחלה

והנה, כשם שבמשל של איש ואישה, כשהאישה מזריעה תחילה היא יולדת זכר, כך גם בכנסת ישראל ובקדוש ברוך הוא: כשהאישה, שהיא כנסת ישראל, מזריעה תחילה,

היינו בחיי אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מלמטה למעלה בחיי ואל אישך תשוקתך שהוא ענין הנקרא בלשון הקבלה בשם העלאת מ"נ [מ"ן נוקבין], ואח"כ נמשך אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] והמשכת מ"ד [מ"ד מ"ן דוכרין] אזי יולדת זכר,

כלומר, כשיש בחינה של אתערותא דלתתא, מלמטה למעלה, בחינת "ואל אישך תשוקתך", וזהו מה שנקרא בלשון הקבלה "העלאת מ"ן", ואחר כך נמשכות אתערותא דלעילא והמשכת מ"ד — אז היא יולדת זכר;

דהיינו שמולדת בחיי אהבה בנש"י [בנשמות ישראל] שמבחי דכר דהיינו בחיי אהבה רבה שהיא בחיי מי לי בשמים ועמך לא חפצתי, פי' אפילו מה שעמך בקרוב לך,

כלומר, היא מולידה בנשמות ישראל אהבה מבחינת דכר, כלומר בחינת אהבה רבה, שהיא בחינת "מי לי בשמים ועמך לא חפצתי" — פירושו, אפילו במה שעמך, בקרבתך.

והיינו מ"ש כי עמך מקור חיים שהם חיי העוה"ב [העולם הבא] ותענוג אלקי שנמשך לנשמות בג"ע [בגן עדן] להתענג על ה' מחמת השגתם והשכלתם בהשגה והשכלה מופלאת מאד, ועכ"ז [ועם כל זה] אין השגה זו מגעת

וזהו שכתוב: "כי עמך מקור חיים". אלו הם חיי העולם הבא והתענוג האלקי שנמשך לנשמות בגן עדן, להתענג על ה' מכוח השגתן והבנתן, בהשגה ובהבנה נפלאות ביותר. ואף על פי כן, השגה זו אינה מגיעה

אלא בבחי' עמך שהוא דבר הטפל ובטל אצלך ולא אתה ממש כי לית מחשבה תפיסא ב"י [ביה] כלל. אלא עד בחינת "עמך" — דבר שהוא טפל ובטל אצלך, ולא אתה ממש, כי "לית מחשבה תפיסא ביה" כלל.

אלא השגתם הוא בבחי' זיו השכינה זיו והארה בעלמא, ואי לזאת ועמך לא חפצתי אלא האהבה רבה היא ליבטל וליכלל באור א"ס ב"ה ממש ולאשתאבא

אלא שהשגתן היא בבחינת זיו השכינה, זיו והארה בלבד. ולכן נאמר "ועמך לא חפצתי": האהבה רבה רוצה להתבטל ולהיכלל ממש באור אין סוף ברוך הוא, ולהשתאב

בגופא דמלכא שלמעלה מעלה מבחי' זיו והארה, והגם שבבחי' זו א"א להיות ע"ד יושבין ונהנין מזיו כ"א אדרבה בחיי ביטול במציאות וכביטול והתכללות הנר באבוקה () (וכמ"ש בסש"ב [בספר של בינונים] פ"י"ט)

בגופא דמלכא, שהוא למעלה מעלה מבחינת זיו והארה. ואף שבבחינה זו אי אפשר להיות במצב של "יושבין ונהנין מזיו", אלא אדרבה, זו בחינת ביטול במציאות, כביטולה והיכללותה של נר באבוקה (וכמו שכתוב בספר של בינונים, פרק יט),

הגם שתהיי [שתהיה] אין ואפס ותתבטל שם במציאות לגמרי כו', משא"כ בחיי יושבין ונהנין שמהותה ועצמותה

אף על פי [שהנשמה] תהיה אין ואפס ותתבטל שם לגמרי במציאותה וכו'; ואילו בבחינת "יושבים ונהנים", מהותה ועצמותה [נשארות]

כמו שהוא כו' אעפ"כ [אף על פי כן] זה רצונה וחפצה להתבטל במהותו ועצמותו מלהיות נהנין רק מזיו כו'

כפי שהן וכו'; ואף על פי כן, זהו רצונה וחפצה: להתבטל במהותו ועצמותו, ולא ליהנות רק מזיו וכו'

(ועמ"ש בד"ה מזה זו בענין מוחין דאבא ומוחין דאימא ועמ"ש בפ' בהר בד"ה כי תבואו אל הארץ בענין ונפש כי תקריב).

(ראו מה שכתוב במאמר המתחיל "מזה זו", בעניין מוחין דאבא ומוחין דאימא; וראו מה שכתוב בפרשת בהר, במאמר המתחיל "כי תבואו אל הארץ", בעניין "ונפש כי תקריב").

ואהבה זו נק' בחיי דכר כמו מעלת הזכר על הנקבה כי נשים דעתן קלות משא"כ הזכר שהוא בר דעת, אהבה זו נקראת בחינת זכר, בדומה ליתרון הזכר על הנקבה, שכן "נשים דעתן קלות", ואילו הזכר הוא בר דעת.

וזהו שבחיי אה"ר [אהבה רבה] הנ"ל נק' דכר שהוא דעת חזק שבוחר העיקר ולא הטפל הגם שלא יהיי [יהיה] בבחי' יש כו'

וזהו שבחינת אהבה רבה הנזכרת לעיל נקראת זכר: היא דעת חזקה הבוחרת בעיקר ולא בטפל, אף על פי שלא תהיה בבחינת יש וכו'

ואינו חפץ הטפל אף שיהיי [שיהיה] נשאר על מהותו ונהנין מזיו כו', ואע"פ [ואף על פי] שגם בחיי זו נק' מקור חיים וכדאי כל יסורים דגיהנם כשביל ליתי לגי' [לגן עדן] אפ"ה [אפילו הכי] הוא

ואינו חפץ בטפל, אף על פי שעל ידו יישאר במהותו וייהנה מהזיו וכו'. ואף שבחינה זו נקראת גם "מקור חיים", ו"כדאי כל יסורי גיהנום כדי להגיע לגן עדן", אף על פי כן הוא

רק בחיי עמך כנ"ל ואינו ערוך כלל לגבי אור א"ס ב"ה כי ביו"ד נברא העוה"ב [העולם הבא], שכל בחיי העוה"ב [העולם הבא] אינו אלא בחיי נקודה.

רק בחינת "עמך", כנזכר לעיל, ואין לה שום ערך כלל ביחס לאור אין סוף ברוך הוא; שהרי העולם הבא נברא באות יו"ד, וכל בחינת העולם הבא אינה אלא בחינת נקודה.

3 ולכן לא יחפוץ לעשות הטפל עיקר בשביל הלגרמיה שלו. וזהו הנקי במשנה שלא על מנת לקבל פרס שבח"י נהנין מזיו נקי פרס שאינו רק פרוסה מלשון הלא פרוס לרעב לחמך,

ולכן לא ירצה להפוך את הטפל לעיקר לשם האינטרס האישי שלו. זהו מה שנקרא במשנה "שלא על מנת לקבל פרס": הבחינה של "נהנין מזיו" נקראת פרס, מפני שאינה אלא חתיכה, מלשון "הלא פרוס לרעב לחמך".

ולכן אינו חפץ בפרוסה זו וזיו זה כ"א לאשתאבא בגופא דמלכא בבחי"י ביטול בעצמיות אור א"ס ב"ה כו', אשר שם פרוסה הנ"ל כלא ממש חשיבי כטפה באוקיינוס.

לכן אינו חפץ בפרוסה הזאת וכזיו הזה, אלא רק להיבלע בגופו של המלך, מתוך ביטול בעצמות אור אין סוף ברוך הוא וכו'; ושם הפרוסה האמורה נחשבת ממש כאין, כטיפה באוקיינוס.

משא"כ בחי"י יולדת נקבה זהו בחי"י אהבה זוטא שהאהבה היא על מנת לקבל פרס בגי"ע [בגן עדן]

לעומת זאת, הבחינה של "יולדת נקבה" היא בחינת אהבה זוטא, אהבה על מנת לקבל פרס בגן עדן;

דהיינו שחפץ קרבת אלהים ולדבקה בו, דהיינו שתשאר עצמות ומהות הנפש כמו שהיא דבוקה בו ית' בגי"ע [בגן עדן].

כלומר, הוא חפץ בקרבת אלקים ולדבוק בו; כלומר, שעצמותה ומהותה של הנפש יישארו כפי שהן, כשהן דבוקות בו יתברך בגן עדן.

4 וזהו בחי"י נפשי אויתך כאדם המתאוה לחי"י נפשו כו' ולכן בוחר יותר בבחי"י הפרס שהוא רק זיו והארה ביו"ד נברא כו'

זו בחינת "נפשי השתוקקה אליך", כמו אדם המשתוקק לחי"י נפשו וכו'. לכן הוא מעדיף את בחינת השכר, שאינו אלא זיו והארה, "שנברא באות יו"ד" וכו',

כדי לישאר על מהותו ועצמותו של הנפש ואינו חפץ לאשתאבא וליבטל כהתכללות נר באבוקה בעצמיות

כדי להישאר במהותו ובעצמותו שלו, כלומר בנפש, ואינו רוצה להיבלע ולהתבטל, כמו נר הכלול באבוקה, בעצמות

אור א"ס ב"ה, ונק' בחי' אהבה זוטא זו בשם נקבה שדעתה קלה שעושה את הטפל עיקר דהיינו ע"מ [על מנת] לקבל פרס בשביל הלגרמיה שלו.

אור אין סוף ברוך הוא. בחינת אהבה פחותה זו נקראת "נקבה שדעתה קלה", מפני שהיא הופכת את הטפל לעיקר, כלומר, [היא] פועלת כדי לקבל שכר, למען האינטרס העצמי שלו (לגרמיה).

5 וזהו נפשי אויתך בלילה שבחי' אהבה זו נק' עדיין לילה היא אהבה של חושך כו'.

זהו "נפשי אויתך בלילה": בחינה זו של אהבה נקראת עדיין "לילה"; זו אהבה של חושך וכו'.

וזהו הפי' שכשהאשה מזרעת תחלה יולדת זכר. משא"כ איש מזריע תחלה יולדת נקבה. כי הנה נודע שהאוי"ר [שהאהבה ויראה] שהאדם מעורר בנפשו הם רק אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] לאהוי"ר [לאהבה ויראה] הבאים מלמעלה בבחי' אתעדל"ע [אתערותא דלעילא]

זהו פירוש [המאמר] שכאשר האשה מזריעה תחילה היא יולדת זכר, ואילו [כאשר] האיש מזריע תחילה היא יולדת נקבה. שהרי ידוע שהאהבה והיראה שאדם מעורר בנפשו הן רק אתערותא דלתתא לאהבה וליראה שבאות מלמעלה, בבחינת אתערותא דלעילא.

(כמ"ש ע"פ וארא אל אברהם ובהערה לתיקון חצות), ולכן אם האתעדל"ת [האתערותא דלתתא] קדמה תחלה שמייגע א"ע [את עצמו] להוליד אהוי"ר [אהבה ויראה] מרוח בינתו כו'.

(כפי שמבואר על הפסוק "וארא אל אברהם", ובהערה לתיקון חצות). לכן, אם האתערותא דלתתא קדמה ובאה תחילה, כאשר האדם מתייגע כדי להוליד אהבה ויראה מרוח בינתו וכו',

אזי נמשך האתעדל"ע [האתערותא דלעילא] מבחינה ומדרגה גבוה מפנימית האור והחיות שמאיר אור א"ס ב"ה בכנ"י [בכנסת ישראל], ועי"ז יולדת זכר שיערה עליו רוח ממרום להיות האהבה בבחי' אהבה רבה למעלה מהשגת נפשו שיחפוץ ליכלל ולאשתאבא כו'.

אזי נמשכת האתערותא דלעילא מבחינה ומדרגה גבוהות, מפנימיות האור והחיות שבהם אור אין סוף ברוך הוא מאיר בכנסת ישראל; ועל ידי כך היא יולדת זכר: "תערה עליו רוח ממרום", כך שהאהבה היא בבחינת אהבה רבה, למעלה מהשגת נפשו, והוא חפץ להיכלל ולהשתאב וכו'.

אך לפעמים הגם שאין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מלמטה עכ"ז [עם כל זה] נמשך אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] תחלה לעורר אתעדל"ת [אתערותא דלתתא], וזהו הנק' איש מזריע תחלה.

אך לפעמים, אף שאין אתערותא דלתתא, בכל זאת נמשכת תחילה אתערותא דלעילא, כדי לעורר אתערותא דלתתא; וזה נקרא "האיש מזריע תחילה".

6

ואתעדל"ע [ואתערותא דלעילא] **זו כיון שנמשכה בלי אתעדל"ת** [אתערותא דלתתא] **אינה רק מבחי' חיצוניות האור והחיות שמאיר אי"ס ב"ה, ולכן אעפ"י** [אף על פי] **שהיא מעוררת ג"כ התהוות אתעדל"ת** [אתערותא דלתתא] **ונעשה בחי' הולדה מאחר שיש אתעדל"ע** [אתערותא דלעילא] **ואתעדל"ת** [ואתערותא דלתתא],

מכיוון שאתערותא דלעילא זו נמשכת ללא אתערותא דלתתא, היא נובעת רק מבחינת החיצוניות של האור והחיות שבהם מאיר אין סוף ברוך הוא. לכן, אף שגם היא מעוררת את התהוותה של אתערותא דלתתא ונוצרת בחינת הולדה, מאחר שיש [גם] אתערותא דלעילא ואתערותא דלתתא,

אך ההולדה היא רק בחי' נקבה שהוא האהבה זוטא הנ"ל לרוות צמאונה לבד ולא להשתפך נפשה בביטול ההשגה כנר בפני האבוקה.

אך ההולדה היא רק מבחינת נקבה, שהיא האהבה הזוטא שנזכרה לעיל: רק להרוות את צמאונה, ולא לשפוך את נפשה בביטול ההשגה, כנר בפני האבוקה.

ועיין בזהר פ' תזריע דמ"ה סע"א [סוף עמוד א] ועמ"ש סד"ה והיה מספר בענין בת קול מכרות, ועמ"ש בד"ה שבת שבתון הוא.

עיינו בזהר, פרשת תזריע, דף מ"ה ע"א בסופו; וראו מה שנכתב בסוף המאמר המתחיל "והיה מספר [בני ישראל]", בעניין "בת קול מכרות"; וכן מה שנכתב במאמר המתחיל "שבת שבתון הוא".

7

והנה כשכנס"י [כשכנסת ישראל] **היא בבחי' זו דאיש מזריע תחלה נקראת עקרה ואע"ג** [ואף על גב] **שיוולדת נקבה שהיא בחי' אהבה זוטא נקראת עקרה כאילו אינה יולדת כלל, לפי שגם הולדה זו לא נמשך בה מצד עצמה ע"י אתעדל"ת** [אתערותא דלתתא] **שלה,**

והנה, כאשר כנסת ישראל נמצאת בבחינה של "האיש מזריע תחילה", היא נקראת עקרה. ואף על פי שהיא מולידה נקבה, שהיא בחינת אהבה זוטא, היא נקראת עקרה, כאילו אינה מולידה כלל, משום שגם הולדה זו לא נמשכה ממנה מצד עצמה, באמצעות אתערותא דלתתא שלה,

רק שנמשך ע"י קדימת האתעדל"ע [האתערותא דלעילא] **דאיש מזריע תחלה, אי"כ אין נק' ההולדה על שמה, ולכן נקראת עקרה.**

אלא נמשכה רק מכוח הקדמת אתערותא דלעילא, בבחינת "האיש מזריע תחילה". אם כן, ההולדה אינה נקראת על שמה, ולכן היא נקראת עקרה.

8 וע"ז אמר ותגל העקרה בקבוץ בניה פי' שאף גם כשהיא בבחינת עקרה אלא שהאתעדל"ע [שהאתערותא

דלעילא] מקדים לבוא לעורר אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] אעפ"כ [אף על פי כן] יהיה קבוץ בניה

על כך נאמר: "ותגל העקרה בקיבוץ בניה". כלומר, גם כשהיא בבחינת עקרה, ורק ההתעוררות מלמעלה מקדימה לבוא ולעורר את ההתעוררות מלמטה, אף על פי כן יהיה קיבוץ בניה,

דהיינו שתהיה יולדת זכר, ואיך יהיה זה, לזה אמר בשמחה שע"י השמחה של מצוה יוכל להיות בחי' זו, דאע"ג [דאף על גב] שאיש מזריע תחלה עכ"ז [עם כל זה] תהי' [תהיה] יולדת זכר.

כלומר, היא תלד זכר. כיצד ייתכן הדבר? על כך נאמר: "בשמחה" — באמצעות שמחה של מצווה יכולה בחינה זו להתממש: אף על פי שהאיש מזריע תחילה, בכל זאת היא תלד זכר.

9 והענין דהנה כתיב תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל ועבדת את אויביך וגו'.

הביאור הוא כך: נאמר, "תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל, ועבדת את אויביך" וגו'.

דלכאורה משמע אע"פ [אף על פי] שעובד אלקים רק שאין העבודה בשמחה וטוב לבב אזי יומשך העונש ועבדת את אויביך, וזה אינו מובן כי מפני מה יהי' [יהיה] העונש המר הזה מחמת חסרון השמחה לבד.

לכאורה משתמע מכך שגם אם אדם עובד את ה', אלא שעבודתו אינה בשמחה ובטוב לבב, תימשך עליו העונשיות של "ועבדת את אויביך". והדבר אינו מובן: מדוע יבוא עונש מר כל כך רק בשל חסרון השמחה?

אך הענין כמ"ש כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא ומחמת זה נמשך העונש ואעפ"כ [ואף על פי כן] אילו הי' [היה] עובד את

אך הביאור הוא כפי שנאמר: "כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא", ובגלל זה נמשך העונש. ואף על פי כן, אילו היה עובד את

ה' בשמחה של מצוה הי' [היה] גדול כח שמחה זו שמעורר השמחה למעלה כביכול והיא מבטלת הדינים כו' כי באור פני מלך חיים כו'

ה' בשמחה של מצווה, היה כוחה של שמחה זו גדול: היא הייתה מעוררת כביכול שמחה למעלה, ושמחה זו מבטלת את הדינים וכו', שהרי "באור פני מלך חיים" וכו'.

(ועי' בזהר פי' תצוה דף קפ"ד ע"ב), משא"כ תחת אשר לא עבדת בשמחה כו' נמשך העונש על העוונות אשר אין צדיק בארץ כו' כנ"ל.

(וראה בזהר, פרשת תצוה, דף קפ"ד ע"ב.) אבל כאשר "תחת אשר לא עבדת בשמחה" וכו', נמשך העונש על העוונות, שכן "אין צדיק בארץ" וכו', כנזכר לעיל.

ועדי"ז יובן גם כאן כי הנה כל הנ"ל מה שיש הפרש בין אשה כי תזריע שאז יולדת זכר ובין איש מזריע תחלה שאינה יולדת

ועל דרך זו יובן גם כאן: כל האמור לעיל, שיש הבדל בין "אשה כי תזריע", שאז היא יולדת זכר, לבין "איש מזריע תחלה", שאינה יולדת

אלא נקבה, זהו דוקא כאשר אור א"ס ב"ה נמשך בדרך וסדר הדרגת ההשתלשלות שע"פ מאמר קו המדה שכך היא המדה שאם אשה מזרעת תחלה ואכשור

אלא נקבה — הבדל זה קיים דווקא כאשר אור אין סוף ברוך הוא נמשך בדרך ובסדר של השתלשלות הדרגתית, על פי מאמר קו המידה. כך היא המידה: אם אישה מזריעה תחילה, וכשר

דרי שיש אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] יומשך אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] מבחי' עליונה עד שתהיי [שתהיה] יולדת זכר בחי' אה"ר [אהבה רבה], משא"כ כשלא אכשור דרי וליכא אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] אזי המדה שנמשך האתעדל"ע [האתערותא דלעילא] רק מבחי' חיצונית עד שאינה יולדת אלא נקבה.

דרא, שיש אתערותא דלתתא, תימשך אתערותא דלעילא מבחינה עליונה, עד שתלד זכר, בחינת אהבה רבה. אבל כשאין הדורות כשרים ואין אתערותא דלתתא, המידה היא שאתערותא דלעילא תימשך רק מבחינת חיצונית, עד שאינה יולדת אלא נקבה.

משא"כ ע"י שמחה של מצוה שמעורר בחי' שמחה העליונה שהשמחה גורם הגילוי והוא שהאור בא ונמשך

לעומת זאת, באמצעות שמחה של מצווה, המעוררת את בחינת השמחה העליונה — שכן השמחה גורמת לגילוי, כלומר, האור בא ונמשך

מעצמות המאציל בתוספות ועילוי רב שלא כדרך וסדר ההדרגה ע"ד דוגמא בחי' השמחה במלך ב"ו [בשר ודם] שיוצא אז חוץ לגדרו והגבלת המדות

מעצמות המאציל, בתוספת ובעילוי רב, שלא על פי דרך וסדר ההדרגה. לדוגמה, שמחתו של מלך בשר ודם, שיוצא אז מגבולותיו ומגבלות המדות,

וּלְכֵן יוֹכֵל לְהַתְגַּלּוֹת לְקַטֵּן כְּמוֹ לְגִדּוֹל בְּשׁוּהַ מִמֶּשׁ, כְּמִיכָּ [כְּמוֹ כֵּן] לְמַעַלָּה מִמֶּשׁ בְּבַחֲיִי הַתְגַּלּוֹת שְׂמִיחָה עֲלִיוֹנָה,

וּלְכֵן הוּא יוֹכֵל לְהַתְגַּלּוֹת לְקַטֵּן כְּמוֹ לְגִדּוֹל, מִמֶּשׁ בְּשׁוּוֹה; וְכֵן גַּם לְמַעַלָּה, מִמֶּשׁ, בְּבַחֲיִנַת גִּילּוֹי הַשְּׂמִיחָה הָעֲלִיוֹנָה:

הִנֵּה אִזּוֹ מִתְחַבְּרִים וּמִתְעַרְבִים וּמִתְכַּלְלִים יַחַד כָּל הָאוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים עַד שֶׁאֵין שׁוֹם הַפֶּרֶשׁ בֵּין מַעַלָּה וּמִטָּה יִמִּין וּשְׂמָאל כו'.
אִזּוֹ כָּל הָאוֹרוֹת הָעֲלִיוֹנִים מִתְחַבְּרִים, מִתְעַרְבִים וּנְכַלְלִים יַחַד, עַד שֶׁאֵין שׁוֹם הַבְּדֵל בֵּין מַעַלָּה לְמִטָּה, יִמִּין וּשְׂמָאל וְכו'.

10 וְאִזּוֹ נִמְשָׁךְ שֶׁאֵף עֵקֶרָה תִּקְבֹּץ בְּנֵיהַ דְּהֵיִינוּ שֶׁאֵעִיף [שֶׁאֵף עַל פִּי] שֶׁהִיא בְּבַחֲיִי עֵקֶרָה וְאִישׁ מְזַרִיעַ תַּחֲלָה עֲכִיז [עַם כָּל זֶה] תִּהְיֶה יוֹלְדֵת זָכָר כו' וְכִמִּי"שׁ בְּדִ"ה רִנִּי וְשִׁמְחִי בַת כו' שְׁזָהוּ עֲנִין אִישׁ וְאִישׁ יוֹלֵד בֶּה כו' עִי"שׁ.

וְאִזּוֹ מִתְרַחֵשׁ שֶׁגַּם הָעֵקֶרָה מִקְבֻצָּת אֶת בְּנֵיהַ: כְּלוּמָר, אֵף שֶׁהִיא בְּבַחֲיִנַת עֵקֶרָה וְהָאִישׁ מְזַרִיעַ תַּחֲלָה, בְּכָל זֹאת הִיא תֹלֵד זָכָר וְכו'. כִּפִּי שֶׁמִּבּוֹאֵר בְּמֵאמֶר הַמִּתְחִיל "רִנִּי וְשִׁמְחִי בַת [צִיּוֹן]" וְכו', שְׁזָהוּ פִירוּשׁ "אִישׁ וְאִישׁ יוֹלֵד בֶּה" וְכו'; עִיִּינוּ שֶׁם.

וְזָהוּ שֶׁאִנּוּ מִבְּקָשִׁים שׁוֹשׁ תְּשִׁישׁ וּתְגַל הָעֵקֶרָה כו' שֶׁעִי"י הַשְּׂמִיחָה שֶׁל מִצְוֵה מְלִמְטָה שֶׁהָעֵקֶרָה הִיא כְּנִי"י [כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל] תְּשִׁישׁ וּתְגַל בְּעִצְמָהּ בַּשְּׂמִיחָה שֶׁל מִצְוֵה עִי"ז מְעוֹרְרִים גִּילּוֹי שְׂמִיחָה עֲלִיוֹנָה

וְזָהוּ מֵה שֶׁאִנּוּ מִבְּקָשִׁים: "שׁוֹשׁ תְּשִׁישׁ וּתְגַל הָעֵקֶרָה" וְכו': בְּאִמְצָעוֹת שְׂמִיחָת הַמִּצְוֹה לְמִטָּה, כִּשְׁהָעֵקֶרָה — שֶׁהִיא כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל — שְׂמִיחָה וּמִשְׁתַּעֲשֶׂעַת בְּעִצְמָהּ בַּשְּׂמִיחָת מִצְוֹה, מִתְעוֹרֶרֶת עַל יְדֵי כֵךְ הַתְגַּלּוֹת שֶׁל שְׂמִיחָה עֲלִיוֹנָה

(וְכִמִּי"שׁ בְּמִ"א ע"פ שׁוֹשׁ אִשִּׁישׁ בְּהוֹי"י עִי"שׁ), וְעִי"ז אֶתְהַ תְּשִׁישׁ וּתְגַל הָעֵקֶרָה וְהוּא עֲנִין מִשְׂמַח צִיּוֹן בְּבִנְיָה כו'.

(כִּפִּי שֶׁמִּבּוֹאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר עַל הַפְּסוּק "שׁוֹשׁ אִשִּׁישׁ בְּהוֹי"י"; עִיִּינוּ שֶׁם), וְעַל יְדֵי כֵךְ "אֶתְהַ תְּשִׁישׁ וּתְגַל הָעֵקֶרָה". זֶהוּ עֲנִין "מִשְׂמַח צִיּוֹן בְּבִנְיָה" וְכו'.

וּלְכֵן עִי"י הַשְּׂמִיחָה גִּי"כ לֹא יִהְיֶה [יִהְיֶה] בַּחֲיִי וְעַבְדַּת אֶת אוֹיְבֶיךָ שְׂכָל בַּחֲיִי שִׁינּוּ יִים וְהַנְּפִילָה מִעֲבֻדַּת ה' מִגְדָּלוֹת לְקַטְנוֹת גַּם הַנְּפִילָה בְּתַאווּת שְׁזָהוּ עֲנִין וְעַבְדַּת אֶת אוֹיְבֶיךָ כִּי [כָּל זֶה] הוּא

וּלְכֵן, בְּאִמְצָעוֹת הַשְּׂמִיחָה, לֹא תִהְיֶה גַם הַבְּחִינָה שֶׁל "וְעַבְדַּת אֶת אוֹיְבֶיךָ". כָּל הַשִּׁינּוּיִים וְהַנְּפִילָה בְּעַבְדַּת ה' מִגְדָּלוֹת לְקַטְנוֹת, וְכֵן הַנְּפִילָה לְתַאווּת — שְׂכָל זֶה הוּא עֲנִין "וְעַבְדַּת אֶת אוֹיְבֶיךָ" — כָּל אֱלֹהִים הֵם

רק תחת אשר לא עבדת בשמחה כ"א בבחי' יש מי שאוהב ומשיג שהוא בחי' לגרמיה ומזה נמשך הנפילה כו'

רק משום ש"לא עבדת בשמחה", אלא מתוך תחושה של ישות — אדם שאוהב ומשיג — שהיא בחינת "לגרמיה", ומתוך כך באה הנפילה וכו'.

אבל ע"י השמחה בה' לא יהיו שינויים אלו כו' (ועיין בפ' ויחי דרכ"א ובפ' אמור דק"ז בענין אתר דמשתני והיינו בחי' אהבה זוטא שמבחי' נשים דעתן קלות בבחי' לגרמיה

אבל באמצעות השמחה בה' לא יהיו שינויים אלה וכו'. (ועיינו [בזוהר] בפרשת ויחי, דף רכ"א, ובפרשת אמור, דף ק"ז, בעניין "אתר דמשתני" — "מקום שמשתנה"; זוהי בחינת האהבה הקטנה, שמקורה בבחינת "נשים דעתן קלות", והיא בבחינת "לגרמיה";

לכך יש בה שינויים וכמ"ש ע"פ חכלילי עינים משא"כ בבחי' אהבה רבה שמבחי' דכר אין בה שינויים ונקי' עץ חיים וכמ"ש בדי"ה מקושש עצים והשמחה בה' מרחקת ג"כ מן התאוות כמ"ש בדי"ה הי' לי בעוזרי.

ולכן יש בה שינויים, כפי שמבואר על הפסוק "חכלילי עינים"; ואילו בבחינת אהבה רבה, שמקורה בבחינת זכר, אין שינויים, והיא נקראת "עץ חיים", כפי שמבואר במאמר המתחיל "מקושש עצים". והשמחה בה' גם מרחיקה מן התאוות, כפי שמבואר במאמר המתחיל "הי' לי בעוזרי".

ועמ"ש בביאור ע"פ צאינה וראינה מענין זה ועמ"ש ג"כ פ' בשלח ע"פ ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים וע"פ אסרי לגפן כו' שהשמחה צ"ל כלולה ביראה וביטול כו' (ועמ"ש עוד מזה בשה"ש [בשיר השירים] בביאור ע"פ צאינה וראינה):

ועיינו כמה שנכתב בעניין זה בביאור על הפסוק "צאינה וראינה"; ועיינו גם כמה שנכתב בפרשת בשלח על הפסוק "ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים", ועל הפסוק "אסרי לגפן" וכו', שהשמחה צריכה להיות כלולה ביראה ובביטול וכו'. (ועיינו עוד בעניין זה בשיר השירים, בביאור על הפסוק "צאינה וראינה").

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/tazria/3

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק